OSMANLI DÖNEMİ RUMELİ PARA VAKIFLARI

2

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

İZ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

PROJE YÖNETMENİ

PROF. DR. MEHMET BULUT

EDİTÖR

PROF. DR. MEHMET BULUT

EDİTÖR YARDIMCILARI

PROF. DR. HÜSEYİN ÇINAR - PROF. DR. RAHMAN ADEMİ - DR. AHMET DEMİR - DR. AYDIN KUDAT - DR. MEHMET DOĞAN - DR. CEM KORKUT - MEVLÜT ÇAM - MEHMET TUĞRUL

İstanbul Zaim Üniversitesi

İZÜ YAYINLARI NO: 33

Kitabın Adı
OSMANLI DÖNEMİ RUMELİ PARA VAKIFLARI

Editör
Prof. Dr. Mehmet Bulut

Hazırlayanlar
Mehmet Bulut - Hüseyin Çınar
Rahman Ademi - Ahmet Demir
Aydın Kudat - Mehmet Doğan
Cem Korkut - Mevlüt Çam
Mehmet Tuğrul - Yakup Özsaraç
Hasan Demirtaş - Bora Altay
Faruk Yavuz - Rıdvan Enes Akçatepe

Harita
Dr. Yunus Uğur, Ahmet Baş

Sayfa Tasarımı
Altınoluk Grafik / Mustafa Erguvan

Kapak Tasarımı
İbrahim Yılmaz - Mustafa Yüm

Baskı - Cilt
Erkam Yayın San. ve Tic. A.Ş.
İkitelli Osb. Mh., Atatürk Blv.
Haseyad 1. Kısım No:60 D:3C
Başakşehir / İstanbul

Baskı Tarihi
İstanbul, 2019

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Uluslararası İslam Ekonomi ve Finansı
Araştırma ve Uygulama Merkezi (İSEFAM)
www.izu.edu.tr

Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi
(ADAM) Vakfı
www.adam.org.tr

© Her hakkı mahfuzdur.

ISBN: 978-605-69554-0-2 (Set-12 Cilt)
ISBN: 978-605-69554-3-3

OSMANLI DÖNEMİ RUMELİ PARA VAKIFLARI

HAZIRLAYANLAR

MEHMET BULUT - HÜSEYİN ÇINAR - RAHMAN ADEMİ - AHMET DEMİR - AYDIN KUDAT - MEHMET DOĞAN - CEM KORKUT - MEVLÜT ÇAM - MEHMET TUĞRUL - YAKUP ÖZSARAÇ - HASAN DEMİRTAŞ - BORA ALTAY - FARUK YAVUZ - RIDVAN ENES AKÇATEPE

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

İZ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

TAKDİM

Osmanlıların kurduğu devletin -üç kıtada- Asya, Afrika ve Avrupa'da altı asırdan fazla bir dönem devam etmesinde adalet anlayışı içindeki yönetim elitleriyle dürüst iş insanları ve gönüllü öncülerin bu coğrafyalarda yaşayan milletlerin iktisadi, sosyal, kültürel, dini, ilmi vb. alanlardaki ihtiyaçlarını karşılama konusundaki başarıları ile doğrudan ilgisi bulunduğu günden güne daha iyi anlaşılmaktadır. Dini, dili, kültürü ve milliyetine bakılmaksızın insana sadece "eşref-i mahlukat" olarak yaratıldığı için verilen değer temelinde bir arada yaşayan insanların ihtiyaçlarının giderilmesi noktasında Osmanlıların kurup geliştirdikleri müesseselerin ve onların icra ettikleri fonksiyonların önemli bir rolü bulunduğunda kuşku yoktur.

Osmanlıların geliştirdiği müesseselerin başında vakıflar gelmektedir. İnsanların hatta diğer varlıkların ihtiyaçlarını dikkate alan Osmanlılar, eğitimden sanata, sağlıktan bayındırlık hizmetlerine, kültürden ticaret ve finansa kadar birçok alanda vakıflar kurmuşlardır. Vakıflar içinde yer alan ve Osmanlıların özgün icatları olarak kabul edilen vakıf türlerinden biri de para vakıflarıdır (vakf-ı nukud). Osmanlıları diğer devlet ve medeniyetlerden ayıran belirgin özelliklerinden biri de modern zamanlarda tüm dünyayı hakimiyeti ve etkisi altına alan modern kapitalizmin ve onun faizli finans kurumları olan modern bankalar karşısında kendi değerler sistemi ve dünya görüşlerine uygun ve medeniyet anlayışlarıyla uyumlu finans kurumları olan para vakıflarını kurmuş, geliştirmiş ve süreç içerisinde ülkenin neredeyse her tarafına yaygınlaştırmış olmalarıdır. Bu kurumlar kamu ve özel sektörün dışında üçüncü sektör olarak rol oynayan vakıf anlayışıyla sosyal, kültürel, ekonomik ve finansal alandaki bireysel ve kurumsal ihtiyaçları giderme yanında Osmanlıların en çok önemsediği toplumsal "denge" ile uzun dönemde (*long term*) ekonomik ve finansal "istikrar"ın sürdürülmesinde hayati derecede rol oynadığı söylenebilir.

Osmanlılar, para vakıflarını Avrupa'da modern bir sistem olarak kapitalizmin inşa edilmeye ve onun en temel kurumlarından ve sistemin motoru olarak kabul edilen faizli finans kurumlarının şekillenmeye başladığı dönemlerde kurup geliştirdiler. Bu kurumlar

önce Avrupa'nın yanı başında, Osmanlı Rumelisi'nde ortaya çıktı ve sonraki dönemlerde Anadolu başta olmak üzere Batı Asya, Kuzey Afrika ve devletin diğer bölgelerinde de yaygınlaştı ve son zamanlara kadar gelişmeye devam etti.

Osmanlı döneminde kurulan para vakıfları ile ilgili daha önceleri belli başlı şehirleri esas alan çalışmalar gerçekleştirildi. Ancak kuruluşundan gelişimine bu genişlik ve kapsamda tüm Osmanlı Avrupası'nda (Rumeli) kurulan para vakıflarını ihtiva eden proje çalışması ilk defa gerçekleştirilmektedir. Elinizdeki bu çalışmada Vakıflar Genel Müdürlüğü arşivlerinde yer alan belgelerden yola çıkılarak Türkiye (Edirne, Tekirdağ, Kırklareli), Arnavutluk, Bosna Hersek, Bulgaristan, Kosova, Makedonya, Romanya, Sırbistan ve Yunanistan'da Osmanlı dönemine ait para vakfı ihtiva eden vakfiyeler Osmanlı Türkçesi ve Arapça'dan modern Türkçe'ye kazandırıldı. Ayrıca her vakfiye için Türkçe, İngilizce ve Arapça özetler hazırlandı.

Proje kapsamında Osmanlı dönemi Rumeli para vakıflarına ilişkin analizler de yapıldı. Belli başlı bölge ve ülkelerdeki para vakfı örneklerinden yola çıkılarak bu kurumların geniş Osmanlı coğrafyasında ortaya çıkış şartları, gelişmeleri, işletilme usulleri başta olmak üzere konuyla ilgili tartışmalar üzerinde duruldu ve analizler gerçekleştirildi. Para vakıflarının modern zamanlarda faizsiz finans sisteminin inşası ve kurumsal yapısının geliştirilmesi konusundaki önemi erbabınca iyi bilinmektedir. Bununla birlikte bu kurumlar vasıtasıyla vakfedilen sermaye miktarının ne olduğu, nerede, ne zaman ve ne şekilde değerlendirildiği konuları yanında bu çalışma Osmanlı Balkan coğrafyasında kurulmuş para vakıflarının kuruluş yılı, yeri, kurucuları, vakfedilen para miktarları, işletme oranları (ribh) ve şartları gibi önemli sorulara cevabın bulunabileceği en kapsamlı araştırmaların ilki olduğu söylenebilir.

Yapılan arşiv çalışmaları, para vakıflarının 15. yüzyılda Osmanlı Rumeli bölgesinde ortaya çıktığı (1423), sonrasında da 20. yüzyılın ilk çeyreğine kadar artan oranda gelişimini sürdüğünü göstermektedir. Bu anlamda, Osmanlı Devleti'nde para vakıfları uzun bir dönem boyunca varlığını sürdüren önemli bir kurum haline gelmiştir. Bu kurumlar sayesinde temel fonksiyonu hayrî hizmetler olan vakıfların rolü iktisadi ve finansal alanlara yaygınlaştırılmış ve Osmanlı ekonomisinin "ibadullahın terfi-i ahvalini" gözeten dengesini uzun yıllar boyunca muhafaza ederek "sürdürülebilir iktisadi kalkınma" yaklaşımıyla bu alanlardaki insan ve toplum ihtiyaçlarının karşılanması yanında "insani finans" çerçevesinde kısa, orta ve uzun dönemli finansal istikrarın sağlanması ile yükselen modern kapitalizm karşısında kendi medeniyet, vakıf, iktisat ve finans geleneğine bağlı kalarak kurduğu ve geliştirdiği sistemini istikrar ve denge içinde sürdürmesinde önemli katkılar sağladığı anlaşılmaktadır. Vakıf kurumları içerisinde para vakıfları sadece hayır hizmetlerinin gerçekleştirilmesi, kamu mallarının üretilmesi, eğitim hizmetlerinin finansmanı, dinî kurumların ayakta kalması ve alt yapı yatırımları gibi hizmetleri yapmakla kalmamış, aynı zamanda vakıf sermayesinden elde edilen gelirler ile finansal istikrara katkı sağlamış,

istihdamın genişlemesine katkıda bulunmuş ve kredi maliyetlerindeki dengeleyici rolü yanında işgücü piyasasında da ücretlerin dengelenmesinde de önemli bir rol oynamıştır.

Proje kapsamında, tespit edilen para vakıflarının sermaye miktarları, ribh oranları, sermaye gelirleri ve ücretler ayrı ayrı alt dönemlere göre tespit edilmiştir. Bu tespitler ışığında, karşılaştırmalı analizlerin sağlıklı gerçekleştirilmesi adına bütün iktisadi veriler gümüş (gr) cinsinden hesaplanmıştır. Bu değerlere ek olarak, bir mal sepeti meydana getirilmiş ve bu mal sepetinin fiyat endeksleri belirlenen alt dönemlere göre oluşturulmuştur. Böylece belirlenen dönemlerin ücret düzeylerinin reel değerler üzerinden analiz edilebilmesinin zemini ortaya çıkarılmıştır. Tabiatıyla eserin bütününde arşiv vesikalarından yola çıkılarak konuyla ilgili yapılan tespit, transkript ve tercüme edilen belgelere ulaşmak suretiyle dini, sosyal, kültürel, iktisadi ve finansal alanlar başta olmak üzere ilgi alanlarına göre araştırmacıların pek çok alanda bu kurumların rolü ve önemini daha yakından fark edebilmelerine imkan sağlayan önemli bir kaynak ortaya çıkarılmış olmaktadır.

Başlangıcından basım aşamasına kadar dört yıldan fazla süren bu proje birçok kişi ve belli başlı kurumların destek ve katkılarıyla ortaya çıktı. Yoğun bir emek ürünü olan bu çalışmada teşekkürü borç bildiğimiz kurumların başında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası yer almaktadır. Yunus Emre Enstitüsü tarafından da desteklenen bu proje, Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi (ADAM) ile İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finans Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (İSEFAM) önemli katkıları ile gerçekleştirilmiştir. Katkısı bulunan tüm kurumlara ve bu kurumların desteklerini esirgemeyen değerli yöneticilerine teşekkürü borç biliyoruz.

Bu tür uzun soluklu projelerde yer almak önemlidir. Ancak daha önemlisi böyle uzun soluklu projelerde yapılan iş bölümüne göre herkesin uyum içinde görevini yerine getirmesidir. Yürütücülüğü Mehmet Bulut tarafından gerçekleştirilen bu projede Hüseyin Çınar, Rahman Ademi, Aydın Kudat, Ahmet Demir, Mehmet Doğan, Mevlüt Çam, Cem Korkut, Mehmet Tuğrul, Yakup Özsaraç, Hasan Demirtaş, Bora Altay, Faruk Yavuz ve Rıdvan Enes Akçatepe'den oluşan geniş bir araştırmacı grup yanında, Himmet Taşkömür, Hamdi Döndüren ve M. Akif Aydın hocalarımız da danışman olarak katkı sağladılar. Yunus Uğur ve Ahmet Baş da haritaların üretilmesinde önemli bir destek sağladı. Bu projenin yayın olarak Siz değerli okuyucu ve araştırmacıların önüne gelmesinde özellikle araştırmacılarımızın özverili gayretleri, destekleri ve uyum içinde çalışmalarını ifade etmek hakikatin izharı sadedinde bir zarurettir. Hafta içi düzenli çalışma ve tetkiklerden sonra ADAM ile İSEFAM bünyesinde gerçekleştirilen uzun soluklu okuma, tartışma ve analizlere katılan proje ekibindeki tüm arkadaşlarımızın emekleri her türlü takdirin üzerindedir. Ankara ve İstanbul'daki uzun soluklu çalışmalara Balkanlardaki saha çalışmaları ile proje alan merkezli tespitlerle altı yüz yıllık para vakıfları mirasının günümüzdeki durumunu yerinde görme imkanı da oldu. Her imkan gibi bu da insana yeni sorumluluklar yüklüyor. Bu bahiste söylenecek çok şey var. Ancak bu dibacede şu kadarını not

düşmekte yarar var; Balkanlardaki Osmanlı vakıf medeniyet mirası konusunda sorumluluk mevkiinde bulunan herkese önemli görevler düşmektedir.

Dört yıldan fazla bir süre boyunca sürekliliği bulunan ve birlikte gerçekleşen bir gayretin sonucunda bu eser meydana geldi. Uzun soluklu bir çalışmanın sonucunda ortaya çıkan bu eserde, haliyle eksiklikler, kusurlar ve şurası şöyle olsa burası şöyle yapılsaydı daha iyi olurdu denilecek bölümler vardır. Ancak böylesine geniş çaplı bir çalışmada bunların erbabınca mazur görüleceğini umuyoruz. Bu vesileyle proje ekibinde yer alan tüm çalışma ve ekip arkadaşlarıma gösterdikleri gayret, samimi işbirliği ve uyumlu çalışmalarından dolayı en içten teşekkürlerimi ifade etmek isterim.

Projeye destek veren tüm kurumlara özellikle de sürecin başından itibaren yayın aşamasına gelip baskının tamamlanmasına kadar geçen süreçte desteğini esirgemeyen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ve Değerli Başkanları Erdem Başçı, Murat Çetinkaya ve Murat Uysal Beyefendiler ile yakın mesai arkadaşlarına, Yunus Emre Enstitüsü'ne ve Kıymetli Başkanları Hayati Develi ve Şeref Ateş Beyefendiler ile T.C. Vakıflar Genel Müdürü Adnan Ertem Beyefendiye teşekkürlerimi sunarken; bu eserin başta vakıf, sosyal ve ilmi alanlar olmak üzere bu tür çalışmaların, özellikle iktisat ve finans alanında sadece ülkemiz ve İslam coğrafyasında değil dünya ölçeğinde yeni ufuklar açması ve uygulamalara öncülük edecek yeni çalışmaların gerçekleştirilmesine vesile olmasını ve hayırlar getirmesini temenni ederim. Gayret bizden tevfik Allah (CC)'tandır.

Prof. Dr. Mehmet BULUT
Proje Yürütücüsü

İstanbul Zaim Üniversitesi

TAKİP EDİLEN USUL VE İMLÂ ESASLARI

- Bu çalışma, Osmanlı döneminde Rumeli topraklarında kayıt altına alınan Türkçe ve Arapça para vakıflarına ait vakfiyelerin çeviri ve asıl metinlerinden oluşmaktadır. Çalışmanın esasını teşkil eden vakfiyeler, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Kültür ve Tescil Daire Başkanlığı Arşivi'ndeki para vakıfları (Nukūd-ı Mevkūfe) vesikalarına aittir. Ayrıca incelenen bölgeye ait ulaşılabilen Şer'iyye Sicillerindeki para vakıfları ile ilgili vakfiyeler - Rodosçuk, Edirne, Saraybosna ve Bulgaristan'daki bazı şehirlere ait - bu çalışmada kullanılmıştır.
- Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk kısımda genel bir değerlendirme, ikinci kısımda vakfiyelerin özetleri ile birlikte Türkçe olanların çevirileri (daha doğrusu Latin harflerine aktarımı, zira yapılan iş sadece bir çeviri işlemi değildir), Arapça olanların tercümeleri, üçüncü kısımda ise bu vakfiyelerin asılları, kendi içinde aidiyet numaraları verilerek sıralanmıştır. Vakfiyelerin asıllarının sona bırakılması metin kaymalarını önlemek için başvurulan bir yöntemdir.
- Çalışmada çevirileri verilen vakfiyeler alfabetik olarak ülke isimlerine göre sıralanmıştır. Bu sıralamada her ülke kendi içinde yine alfabetik olarak şehir adlarına göre tanzim edilmiştir. Bu sıralamalarda önce şehir merkezinde yer alan mahalleler, sonra kazalar yer almıştır. Bu sıralamalar yapılırken vakfiyelerin tarih sırası dikkate alınmıştır. Tarihi mevcut olmayan vakfiyeler, ait olduğu şehir/kazanın son sırasına konulmuştur.
- Vakfiye başlıklarında vakfı kuranların (vâkıf ve vâkıfe) isimleri, baba isimleri, vakfı kurdukları dönemdeki görevleri, künye ve lakapları ile birlikte verilmiştir.
- Her bir vakfiyenin başında o vakfın kurucusu, kurulduğu mahal, vakfın hayratı ve akarı ile vakfedilen paranın yer aldığı özeti Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak verilmiştir.

- Vakfiyenin aslında yer alan hicrî tarihler, ay, gün ve yıl olarak miladî tarihe çevrilerek birlikte gösterilmiştir. Bu yazım şekline İngilizce ve Arapça özetlerde de uyulmuştur. Ayın ilk günü olan "gurre" 1. gün (1 Ekim gibi), "selh" ayın sonuncu günü (30 Eylül gibi) olarak yazılmıştır. Evâil ayın ilk 10 günü (1-10), evâsıt ayın ikinci on günü (11-20), evâhir ise ayın son on günü (21-30) olarak miladî takvimde gösterilmiştir.
- Hicrî tarihleri miladî tarihe çevirirken Türk Tarih Kurumu'nun web sayfasında yer alan "Tarih Çevirme Kılavuzu" kullanılmıştır. Bkz. http://www.ttk.gov.tr/genel/tarih-cevirme-kilavuzu/
- Vakfiyenin yer aldığı kaynağın künyesi her vakfiyenin özet kısmında verilmiştir. Burada, vakfiyenin bulunduğu arşiv, defter no, sayfa ve defterdeki sırası ardışık olarak verilmiştir.
- Çalışmada genel olarak Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi'ndeki çeviri esasları ve yazım kuralları temel alınmış olmakla birlikte, metnin kendi bütünlüğü içinde de bazı yazım kuralları tarafımızca ortaya konulmuştur.
- Osmanlı Türkçesiyle kayıt altına alınan vakfiyeler, Latin harflerine çevrilirken, aslına sadık kalınarak, okunduğu gibi yazılmıştır.
- Arapça kayıt altına alınan vakfiyeler, Latin harflerine çevirisi yapılmadan doğrudan Türkçe'ye tercüme edilerek metin içinde kullanılmıştır.
- Türkçe vakfiyelerde yer alan âyetler ve hadisler sadece Latin harflerine çevrilerek verilmiş; tercümeleri vakfiye içinde verilmemiştir. Âyetler italik olarak, hadis-i şerifler ve diğer özlü sözler tırnak (" ") içerisinde gösterilmiştir.
- Vakfiyelerin orijinalinde yer alan her bilgi çeviride aynen yer almıştır. Vakfiyelerin asıllarında yer alan siyâkat harfi ile yazılmış vakfiyeye ait özet bilgiler çeviride verilmiştir.
- Çalışmada vakfiyelerin Osmanlı Türkçesinden Latin harfli yazıya çevirileri yapılırken; hemze (ء) harfini kesme işareti (') , ayn (ع) harfini ters kesme işareti (ʿ), vav (و) harfi ile uzatma alan ilgili kısmı "û", ye (ى) harfi ile uzatma alan ilgili kısmı "î" şeklinde gösterilmiştir.
- Kef (ك) harfinin elif (ا) harfi ile uzatma alan (كا) kısmı "kâ", ye (ى) harfi ile uzatma alan ilgili kısmı (كِي) "kî", vav (و) harfi ile uzatma alan ilgili kısmı (كو) "kû" kelimeleriyle gösterilmiştir. Kaf (ق) ve gayn (غ) ile başlayan uzun hecelerde a, u üzerinde düz çizgi kullanılmıştır.
- Kelimenin başına gelen ayn ve hemze harfleri özel işaretle gösterilmemiştir.
- Metin içinde uzatma işareti, sesteş kelimelerde (adet-âdet, alem-âlem); uzatma ve inceltmenin bir arada bulunduğu durumlarda (ahlâk, dergâh) kullanılmıştır.

- Arapça aslında çift sessizle biten bazı kelimeler yalın halde ise günümüz imlasında olduğu gibi sesli şekilde yazılmıştır (hüküm, vakıf, misil, fasıl, asıl, nefis örneklerinde olduğu gibi). Fakat bu kelimeler tamlama halinde ise sondaki sesli harf gösterilmemiştir (fasl-ı husûmet, hükm-i şerîf, vakf-ı mezkûr, Nefs-i Edirne gibi).
- Arapça aslında son harfi şeddeli olan bazı kelimeler yalın halde iken tek harfle yazılmıştır (hâcc-hâc gibi).
- Şahıs adları, coğrafî isimler, kitap, dergi ve makale adları yanında din, mezhep, tarikat adları ile ırk, dil, lehçe adları, tarihî, olaylar, kurum ve yapı adları, idarî birlikler özel isim kabul edilmiştir.
- Yer adlarının yazılışında, belgedeki yazılışı esas alınmıştır. Günümüzde kullanılan yer adları metin içinde verilmemiştir. Sadece ülke sıralaması yapıldıktan sonra şehirlerin günümüzde kullanılan adları değişikse, ilk geçtiği yerde bu adı da verilmiştir.
- Şahıs adlarının yazılışında Türkçe söyleyiş esas alınmakla birlikte, adlar Latin harflerine çevrilirken harflerin yazımındaki aslına uyulmuştur (Abdülhamid, Ahmed, Mehmed, Mahmud gibi). Ancak adların aslında yer alan uzatma harfleri olan â, û, î, şeklindeki yazımlar, metin içinde uzatma yapılmadan verilmiştir.
- Bilinen ve günümüzde kullanılan adlar günümüz imlasıyla yazılmıştır. İsimlerin yazılışında ayn, hemze ve çekme işaretleri gösterilmemiştir (Abdurrahman, Halil, Nuri, Şaban gibi).
- Kıssahân, cüzhân, aşırhân, mevlidhân gibi Arapça ve Farsça kelime terkiplerinden oluşan isimler birleşik yazılmış, vazife isimlerinde bulunan hân ekinden önce (-) işareti konmuş, şahıs isimlerinde ise konmamıştır.
- Türkçe fiiller metin içinde yazıldığı şekilde çevrilmiştir (idüb, ideriz, olmağla, olunub, olundukda, itdirilüb gibi).
- Özel isimlerden sonra gelen hal ve iyelik ekleri kesme işareti ile ayrılmıştır. (Osman Bey'in, Mustafa'nın gibi).
- Genel olarak açık hecelerdeki uzunluklar gösterilmiştir (Âlî, Süyûtî gibi). Kapalı hecelerdeki uzunluklar ise daha çok terkiplerde belirtilmiştir (Necmeddin - Necmeddîn-i Kübrâ gibi).
- "Din" ile yapılan birleşik isimlerde "d" korunmakla birlikte Türkçe'de de kullanılanlarda Türkçe söyleyiş esas alınmıştır (Celaleddin, Fahreddin gibi).
- Millet ve dil isimleri büyük harfle başlatılmıştır (Bosnaviyyü'l-asl, Rum, Arapça, Türkçe gibi).

İstanbul Zaim Üniversitesi Sabahattin

- "İbn", kendisinden sonraki kelimeye bitiştirilmediği zaman "İbn" şeklinde yazılmış ve kelimenin irabına tesir ettirilmemiştir (İbn Abdullah, İbn Abdülkerim gibi). Bitiştirildiği takdirde ise kelime sonundaki hareke Türkçe söyleyişine göre okunmuştur (İbnü'l-Esîr, İbnü'n-Nedîm, İbnü'r-Rûmî, İbnü's-Salâh).
- "Abd" ile başlayan birleşik isimler -Abdullah ve Abdurrahman hariç- "ü" ile yazılmıştır (Abdülmuttalib, Abdürrahim, Abdüssamed).
- "Ebû", kendisinden sonraki kelimeye bitiştirilmemişse "û" ile, bitiştirilmiş ise "u" ile yazılmıştır (Ebû Müslim, Ebu'l-Fazl, Ebussuûd, Ebuzziyâ gibi).
- Şahıs adlarındaki sıfatlarda ve nisbelerde harf-i tarif korunmuştur (Abdullah el-Harrâz, Abdullah b. Salih el-Mısrî gibi).
- Harf-i tarif (elif-lâm) ile başlayan isimlerde harf-i tarif satır başında gelmişse büyük harfle yazılmıştır (El-Hâc, Es-Seyyid). Satır başında değilse küçük yazılmıştır (el-Hâc, es-Seyyid gibi).
- Birden fazla kelimeden oluşan yer ve müessese isimlerinde her iki kelimenin ilk harfi büyük yazılmıştır (Istabl-ı Âmire, Ordu-yı Hümâyûn, Âsitâne-i Sa'âdet gibi)
- Özel isimlerden önce gelen meslek isimleri büyük harfle başlatılmıştır (Terzi Ali, Attar Osman, Kâtib Mehmed, Kassab Mustafa gibi).
- Harf-i tarifli tamlamaların bazı durumlarında ü'lü geçişler tercih olunmuştur (şuhûdü'l-hâl, sâlifü'z-zikr, mârrü'z-zikr, ma'lûmü'l-esâmî gibi).
- Tamlama bulunmayan kelimelerde sesliden sonra gelen sessizin kalın veya ince okunuşu "u" veya "ü" kullanımına göre belirlenmiştir (muhâla'a, mütekarrir gibi).
- Harf-i cer ve edatlar bir arada kullanıldığında bitişik yazılması tercih edilmiştir (fîmâ, keyfemâ, hasbemâ gibi).
- Harf-i cer ve edatlar tek başına geçtiğinde ise herhangi bir kelimeyle birleştirilmemiştir. Harf-i cer ile kelime ile arasına tire (-) işareti konulmuştur (mâ-vaka'a, an-nakd) gibi.
- Belgelerde okunamayan kısımlar (…) şeklinde gösterilmiştir.
- Okumada şüpheli olunan yerlerde (?) işareti konulmuştur.
- Boş bırakılan yerler [boş] şeklinde gösterilmiştir.
- Kesilmiş /kopmuş, eksik kısımlar ise [kesik/kopmuş/eksik] şeklinde gösterilmiştir.
- Metne yapılan eklemeler [ ] içinde yazılmıştır.
- Metne yapılan ilaveler dipnotta belirtilmiştir.

İstanbul Zaim Üniversitesi

KISALTMALAR /ABBREVIATIONS
İNGİLİZCE ÇEVİRİLER /ENGLISH TRANSLATIONS

- b.: bin
- bkz: bakınız /see
- BOA: Başbakanlık Devlet Arşivleri Osmanlı Arşiv Dairesi /Prime Ministry's State Archives, Department of Ottoman Archives
- bt. : bint
- c.: cilt /volume
- Cemâziyelâhir - Jumada'l-akhar
- Cemâziyelevvel - Jumada'l-awwal
- Defter /Register
- DİA: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi /Encyclopedia of Islam of the Turkiye Diyanet Foundation
- EVK: Evkaf /Waqf
- H.: Hicri /Hijra
- Muharrem - Muharram
- nr. : numara /number
- ö.: Ölüm
- Ramazan - Ramadhan
- Rebîulâhir - Rabi'u'l-akhar

İstanbul Zaim Üniversitesi Sabahattin

- Rebîulevvel - Rabi'u'l-awwal
- Recep - Rajab
- s.: sayfa /page p./pp. /pages
- Safer - Safar
- sr: sıra /serial
- Şaban - Sha'ban
- Şer'iyye Sicili - Shar'iyyah Registers
- Şevval - Shawwal
- vb.: ve benzeri /and similar
- vd.: ve diğerleri /and others
- VGMA: Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi /Archives of the Directorate General of Waqfs
- vol. cilt /volume
- vs.: ve saire /etc.
- Zilkade - Dhu'l-qa'dah
- Zilhicce - Dhu'l-hijjah

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

KIRKLARELİ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

İZ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Kırklareli-1

Vakfın İsmi	Kara Mehmed Ağa bin Abdullah Vakfı
Konu	Kırkkilise'nin Hacı Zekeriyya Mahallesi'nden Abdullah oğlu Kara Mehmed Ağa'nın 2.000 kuruşu, Cami-i Kebîr yanında bulunan Kubad Paşa Medresesi'nin müderris ve talebeleri için vakfetmesi.
Tarih	17 Cemâziyelevvel 1229 / 7 Mayıs 1814
Kaynak	VGMA, Defter: 630, Sayfa: 1143, Sıra: 697

Name of the Waqf	The Waqf of Kara Mehmed Agha b. Abdullah
Subject	2.000 qurushes endowment of Kara Mehmed Agha b. Abdullah from Hadji Zekeriyya Neighborhood of Kirkkilise for mudarris (professor) and students of Kubad Pasha Madrasah near the Cami-i Kebîr in the city.
Date	17 Jumada'l-awwal 1229 / 7 Mayıs 1814
Source	VGMA, Register: 630, Page: 1143, Serial: 697.

اسم الوقف	وقف قارا محمد آغا ابن عبد الله
الموضوع	وقف قارا محمد آغا المتوفي ابن عبد الله الساكن في حيّ زكريا في قرقكليسه وهو من سكان قضاء أغين التابعة لولاية آنادول اصليا ألفين غروشا بالوصية بعد موته للمدرسين والطلاب الذين يدرسون في مدرسة قوبات الواقعة قرب مسجد جامع كبير في المدينة المذكورة
التاريخ	١٧ جمادي الأول ١٢٢٩ \ ٧ مايو ١٨١٤
المصدر	سجلّات المديرية العامة للأوقاف VGMA رقم الدفتر: ٦٣٠ , رقم الصحيفة: ١١٤٣, رقم الترتيب: ٦٩٧

Vakf-ı nukūd an-sülüs-i mâl iki bin guruş sâhibu'l-hayrât merhûm Kara Mehmed Ağa ibn Abdullah an-ahâlî-i Kazâ-i Eğin der-Vilâyet-i Anadolu sâkin-i Mahalle-i el-Hâc Zekeriyya der-Medîne-i Kırkkilise berâ-yı dersiyye der-Medrese-i Kubat Paşa der-ittisâl-i Câmi'-i Kebîr der-medîne-i mezbûr kayd şode müceddeden be-Muhâsebe-i Evkāf-ı Küçük ber-mûceb-i vakfiyye-i ma'mûlün bihâ bâ-i'lâm-ı Derviş Ali Efendi Nâib-i Medîne-i mezbûr Kırkkilise ve bâ-fermân-ı âlî el-vâki' fî 8 Receb sene 1229.

Bâ-imzâ-i Derviş Ali el-Müvellâ hilâfe bi-Medîneti Kırkkilise gufire lehu.

El-Hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn ve's-salâtu ve's-selâmu alâ-Muhammedin ve âlihi ve sahbihi ecma'în.

Emmâ ba'd işbu kitâb-ı şer'iyyü'l-hitâbın tahrîr ve inşâ ve tastîr ve imlâsına bâ'is oldur ki fi'l-asl Vilâyet-i Anadolu'da Eğin Kazâsı ahâlîsinden olub Medîne-i Kırkkilise'de el-Hâc Zekeriyya Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden sâhibü'l-hayrât merhûm Kara Mehmed Ağa ibn Abdullah'ın sülüs malından cihet-i âtiyetü'z-zikre ber-vech-i âtî vakf ve teslîm ba'dehu rücû'a vasiyy-i muhtâr olduğu Kadızâde Abdülgani ibn Mustafa ve Benderli Hasan bin Yusuf şahâdetleriyle şer'an sâbit olan medîne-i mezbûrede Kāimmakām-ı Nakîbü'l-eşrâf sa'âdetlü es-Seyyid Mehmed Ağa ibn el-Hâc Ebubekir meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikri âtî vakfa mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği medîne-i mezbûrede Câmi'-i Kebîr ittisâlinde Kubat Paşa Medresesi'nin müderrisi fazîletlü İbrahim Efendi ibn el-Hâc Ali mahzarında ikrâr-ı tâmm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb müteveffâ-i mezbûrun sülüs malından iki bin guruş bi'l-vesâye ahz ve kabz ve fî-sebîli'llâh vakf ve habs idüb şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki;

Meblağ-ı mezbûr rehn-i kavî ve kefîl-i melî ile onu on bir buçuk hesâbı üzere istirbâh olunub hâsıl olan nemâsından yevmî elli yedi akce vazîfe-i dersiyye ile mûmâ ileyh İbrahim Efendi talebe-i ulûma kütüb-i tefâsîr-i şerîfe ve ehâdîs-i sahîha-i Nebeviyye ve kütüb-i fıkhiyye ve sâir ulûm-ı nâfi'a tedrîs ve ta'lîm eyleye ve yevmî yedi akce dahi vazîfe-i tevliyet ile mûmâ ileyh İbrahim Efendi mütevellî olub ba'de edâi'l-hizme cem'an altmış dört akce vazîfe-i mezkûrelere müstehak ola ve medrese-i mezkûrede kâin üç bâb hucurâtda sâkin olan talebe-i ulûma yevmî on üçer akce vazîfedir cem'an otuz dokuz akce vazîfeleri verile ve tevliyet-i mezkûre müderrisîne meşrûta olub dersiyye-i mezkûre mutasarrıfı olan efendiler tevliyet-i mezkûreye dahi mutasarrıf ola ve vakf-ı mezkûra medîne-i mezbûrenin bi'l-cümle vücûh ve ahâlîsi ber-vech-i hasbî nâzır ola ve eğer mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı şuhûr u a'vâm ile şurût-ı mezkûreye ri'âyet müte'azzire olur ise ol zamân vakf-ı mezkûr mutlakā fukarâ-i ehl-i îmân ola deyu meblağ-ı mezkûru fâriğan ani'ş-şevâğil mütevellî-i mûmâ ileyhe teslîm ol dahi vakfiyyet üzere kabz ve sâir mütevellîler evkāfda tasarrufları gibi tasarruf eylediğini ikrârından sonra vasiyy-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Ağa hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb huzûrunda vakf-ı nukūd ve zımnında olan kuyûda ba'dehu mukaddime-i adem-i lüzûma teşebbüs birle bi'l-vesâye tarîk-i âhardan vücûh-ı hayrâta sarf iderim deyu vakf-ı mezbûrdan rücû' ve asl-ı mâl-ı

merkūmun redd ve istirdâdına şurû‘ idüb mütevellî-i mezbûr dahi sıhhat ve lüzûmuna zâhib olan eimme-i dîn kavl-i şerîfleriyle mukābele birle hükm taleb idicek fî-zemânînâ beyne’l-ulemai’l-izâm cârî olan vech-i muhtâr üzere murâfa‘a itdiklerinde ol dahi âlimen bi’l-hilâfi’l-cârî beyne’l-eimmeti’l-eşrâf vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhat ve sâniyen lüzûmuna kazâ-i mer‘î itmekle vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub min-ba‘d nakz ve ibtâli mümteni‘u’l-ihtimâl oldu cerâ zâlike ve hurrire fi’l-yevmi’s-sâbi‘ aşere min-Cemâziyelevvel li-seneti tis‘a ve ışrîn ve mieteyn ve elf.

Şühûdü’l-hâl

Hasan Ağa

El-Hâc Ahmed Ağa

Hasekî-i Hâssa el-Hâc Ahmed Ağa

El-Hâc Ahmed Efendi

Kethüdâyeri Mehmed Ağa

Mu‘allim-i Sıbyân Ahmed Efendi

Muhzır Molla Mustafa

Üskübî el-Hâc Mustafa Ağa

Muhzır Molla Ahmed

Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Süleyman Ağa mütesellim-i medîne-i mezbûr

Kâtib Osman Efendi

Es-Seyyid el-Hâc Süleyman Efendi

Silahşör-i Hâssa Pehlivan Mustafa Ağa

Bayraklı İmâmı Mehmed Efendi

Mu‘allim-i Sıbyân Hüseyin Efendi ve gayruhum.

İstanbul Zaim Üniversitesi Sabahattin

İNDEKS

A

Abd 14

C

Câbî 120, 190, 227, 246, 309

D

Devlet 15, 62, 63

E

Ekber 68, 174, 179, 204, 226, 241, 278, 296, 333
Esedî 202

H

Hâkim 116, 128, 136, 138, 177
Harâm 124, 125, 161, 183, 185, 187, 195, 196, 198, 215, 248, 251, 253, 263, 269, 272, 288, 290, 315, 316, 325
Harem 290
Hatîb 101, 143, 144, 154, 156, 175, 177, 256

I

İmâm 46, 47, 58, 65, 68, 93, 94, 95, 100, 103, 110, 120, 121, 124, 128, 131, 132, 135, 136, 138, 141, 143, 145, 146, 149, 152, 154, 157, 160, 162, 167, 174, 179, 182, 184, 198, 199, 204, 205, 212, 226, 230, 241, 244, 248, 254, 260, 261, 263, 264, 275, 295, 296, 297, 300, 303, 308, 316, 319, 320, 323, 326, 327, 333, 336
istiğlâl 49, 61, 67, 97, 114, 141, 143, 146, 154, 160, 166, 171, 178, 181, 195, 198, 203, 208, 211, 217, 224, 230, 234, 240, 243, 247, 250, 253, 257, 260, 263, 266, 269, 272, 299, 303, 307, 315, 319, 322, 325, 330
istinmâ 250, 266

K

Kādî 63, 163, 264, 281
Kâtib 14, 21, 92, 94, 149, 157, 185, 203, 233, 243, 251, 302, 306, 329
Kayyım 91, 185, 207, 213, 215, 329

M

Meclis 136
Müezzin 94, 95, 132, 146, 185, 200, 201, 213, 227, 237, 243, 250, 266, 322, 329
Mülk 106, 172, 196, 293
Mütevellî 92, 128, 200

N

Nâzır 38, 49, 240

R

Rızâ 182
ribh 8, 23, 26, 29, 32, 35, 38, 41, 44, 46, 52, 61, 171, 203, 216, 217

S

Şâhid 325
Şuhûdü'l-hâl 24, 27, 30, 33, 36, 39, 42, 44, 50, 53, 56, 59, 93, 103, 110, 124, 126, 134, 138, 141, 149, 154, 155, 158, 161, 175, 185, 199, 205, 213, 222, 226, 231, 237, 243, 245, 249, 251, 255, 260, 261, 272, 305, 308, 314, 318, 320, 325, 327

T

Tevliyet 127

V

Vakıf 8, 100, 107, 108, 119, 122, 136, 138
Vâkıf 114, 115, 116

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

İZ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

İçindekiler

Takdim / 7
Takip Edilen Usul ve İmlâ Esasları / 11
Kısaltmalar /Abbreviations / 15
İngilizce Çeviriler /English Translations / 15
Kırklareli / 17
Tekirdağ / 89

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Kırklareli / 17

Kırkkilise Merkez Mahalleleri / 19

Kara Mehmed Ağa bin Abdullah Vakfı - The Waqf of Kara Mehmed Agha b. Abdullah
وقف قارا محمد آغا ابن عبد الله 19

Kırkkilise Merkez Köyleri / 22

Ahmed Ağa ibn Kuzaroğlu Ali Ağa Vakfı - The Waqf of Ahmed Agha b. Kuzaroglu Ali Agha
وقف احمد آغا ابن قوزار أوغلو علي آغا 22

Kara Ömer Ağa ibn Osman bin Yusuf Vakfı - The Waqf of Kara Omer Agha b. Osman b. Yusuf
وقف قارا عمر آغا ابن عثمان ابن يوسف 25

Salih Ağa ibn Ali bin Abdullah Vakfı - The Waqf of Salih Agha b. Ali b. Abdullah
وقف صالح آغا ابن علي ابن عبد الله 28

Hacıoğlu Yakub Ağa ibn Mehmed bin Hacı Ahmed Vakfı - The Waqf of Hadjioglu Yakub Agha b. Mehmed b. Hadji Ahmed
وقف يعقوب آغا ابن حجي اوغلو ابن محمد ابن الحاج احمد 31

Arbakoğlu Mustafa bin İsmail bin Hüseyin Vakfı - The Waqf of Arbakoglu Mustafa b. Ismail b. Huseyin
وقف مصطفي آرباق أوغلو ابن إسماعيل ابن حسين 34

Baba-i Atik / Babaeski / 37

Ömer Efendi ibn Halil Vakfı - The Waqf of Omer Effendi b. Halil
وقف عمر أفندي ابن خليل 37

Ahmed bin Halil Hoca Vakfı - The Waqf of Ahmed b. Halil Hodja
وقف احمد ابن خليل خوجه 40

Tüfenkcioğlu Hüseyin Ağazâde Emin Ağa ibn Hüseyin Vakfı - The Waqf of Tufenkcioglu Huseyin Agha b. Huseyin
وقف توفنكجي أوغلو حسين آغا ابن حسين 43

Mustafa Ağazâde Şerif Ağa Vakfı - The Waqf of Mustafa Aghazâde Sherif Agha
وقف مصطفي آغا زاده شريف آغا 45

Midye / Kıyıköy / 48

Küçük Hasan Ağa bin Mehmed Vakfı - The Waqf of Kucuk Hasan Agha b. Mehmed
وقف كوجك حسن آغا ابن محمد 48

Pınarhisar / 51

Hacı Ali Bey bin Ali Ağa bin Selim Vakfı - The Waqf of Hadji Ali Bey b. Ali Agha b. Selim
وقف الحاج علي بك ابن علي آغا ابن سليم 51

Receb bin Hacı Mustafa Ağa Vakfı - The Waqf of Receb b. Hadji Mustafa Agha
وقف رجب ابن الحاج مصطفي آغا 54

Veli Ağa ibn Hüseyin bin Veli Vakfı - The Veli Agha b. Huseyin b. Veli
وقف ولي ابن حسين ابن ولي 57

Odabaşızâde Hacı Hasan Ağa ibn Mustafa Ağa Vakfı - The Waqf of Odabasizâde Hadji Hasan Agha b. Mustafa Agha
وقف أودا باشي زاده الحاج حسن آغا ابن مصطفي آغا 60

Kırım Hanı Arslan Giray Han bin Devlet Giray Han Vakfı - The Waqf of Crimean Khan Arslan Giray b. Devlet Giray Khan
وقف قرم خاني آرصلان جراي خان ابن دولة جراي 62

Molla Hasan bin Hacı Mustafa Vakfı - The Waqf of Mullah Hasan b. Hadji Mustafa
وقف ملا حسن ابن مصطفي 66

Vesikalar / 69

1- Kara Mehmed Ağa bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 630, Sayfa: 1143, Sıra: 697) / 71
2- Ahmed Ağa ibn Kuzaroğlu Ali Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 988, Sayfa: 239, Sıra: 146) / 72
3- Kara Ömer Ağa ibn Osman bin Yusuf Vakfı (VGMA, Defter: 988, Sayfa: 240, Sıra: 148) / 73
4- Salih Ağa ibn Ali bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 988, Sayfa: 238, Sıra: 145) / 74
5- Hacıoğlu Yakub Ağa ibn Mehmed bin Hacı Ahmed Vakfı (VGMA, Defter: 989, Sayfa: 25, Sıra: 21) / 75
6- Arbakoğlu Mustafa bin İsmail bin Hüseyin Vakfı (VGMA, Defter: 989, Sayfa: 21, Sıra: 16) / 76
7- Ömer Efendi ibn Halil Vakfı (VGMA, Defter: 988, Sayfa: 201, Sıra: 113) / 77
8- Ahmed bin Halil Hoca Vakfı (VGMA, Defter: 602, Sayfa: 293, Sıra: 497) / 78

İstanbul Zaim Üniversitesi

9- Tüfenkcioğlu Hüseyin Ağazâde Emin Ağa ibn Hüseyin Vakfı (VGMA, Defter: 991, Sayfa: 42, Sıra: 53) / 79
10- Mustafa Ağazâde Şerif Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 991, Sayfa: 23, Sıra: 25) / 80
11- Küçük Hasan Ağa bin Mehmed Vakfı (VGMA, Defter: 581/2, Sayfa: 292, Sıra: 293) / 81
12- Hacı Ali Bey bin Ali Ağa bin Selim Vakfı (VGMA, Defter: 988, Sayfa: 260, Sıra: 163) / 82
13- Receb bin Hacı Mustafa Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 990, Sayfa: 159, Sıra: 157) / 83
14- Veli Ağa ibn Hüseyin bin Veli Vakfı (VGMA, Defter: 601, Sayfa: 7, Sıra: 9) / 84
15- Odabaşızâde Hacı Hasan Ağa ibn Mustafa Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 623, Sayfa: 117, Sıra: 128) / 85
16- Kırım Hanı Arslan Giray Han bin Devlet Giray Han Vakfı (VGMA, Defter: 629, Sayfa: 212, Sıra: 213) / 86
Kırım Hanı Arslan Giray Han bin Devlet Giray Han Vakfı (VGMA, Defter: 629, Sayfa: 212, Sıra: 213) / 87
17- Molla Hasan bin Hacı Mustafa Vakfı (VGMA, Defter: 627, Sayfa: 158, Sıra: 103) / 88

Tekirdağ / 89

Tekirdağ / Rodosçuk / 91

Mevlânâ Musa bin Yusuf el-Müderris Vakfı - The Waqf of Musa b. Yusuf el-Müderris
وقف مولانا موسي ابن يوسف المدرس 91

Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı - The Waqf of Mahmud Bey b. Abdullah
وقف محمود بك ابن عبد الله 96

Rukiye Hatun bint Yusuf Vakfı - The Waqf of Rukiye Hatun bt. Yusuf
وقف السيدة رقية 99

Numan ibn Abdi Vakfı - The Waqf of Numan b. Abdi
وقف نعمان ابن عبدي 102

Behram Paşa ibn Yusuf Vakfı - The Waqf of Behram Pasha b. Yusuf
وقف بهرام باشا ابن يوسف 105

Ayşe bint Abdullah Vakfı - The Waqf of Ayşe bt. Abdullah
وقف عائشة بنت عبد الله 109

Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı - The Waqf of Gazanfer Bey b. Abdullah
وقف خزانفر ابن عبد الله 112

Ferahşad bint Abdullah Vakfı - The Waqf of Ferahşad bt. Abdullah
وقف فرح شاد بنت عبد الله 118

Mehlika bint Abdullah Vakfı - The Waqf of Mehlika bt. Abdullah
وقف محلقة بنت عبد الله 121

Ali Bey ibn Habil el-Cündî Vakfı - The Waqf of Ali Bey b. Habil el-Cündî
وقف علي ابن هابل الجندي 123

Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı - The Waqf of Mahmud Bey b. Abdullah
وقف محمود بك ابن عبد الله 125

Hacı Hasan bin Cafer Vakfı - The Waqf of el-Haj Hasan b. Cafer
وقف الحاج حسن ابن جعفر 129

Memi bin Bayezid Vakfı - The Waqf of Memi b. Bayezid
وقف ممي ابن با يزيد 133

Muslihiddin Halife Vakfı - The Waqf of Muslihiddin Halife
وقف مصلح الدين خليفة 135

Hüsna Hatun Vakfı - The Waqf of Hüsna Hatun
وقف السيدة حسني 137

Mevlânâ Ömer Zencanî Vakfı - The Waqf of Mevlânâ Omer Zencanî
وقف مولانا عمر زنجاني 140

Hacı Hüseyin bin Üveys Vakfı - The Waqf of Hadji Huseyin b. Uveys
وقف الحاج حسين ابن اويس 142

Rukiye bint Yusuf Vakfı - The Waqf of Rukiye bt. Yusuf
وقف رقية بنت يوسف 145

Siyam bin Mahmud Vakfı - The Waqf of Siyam b. Mahmud
وقف صيام ابن محمود 148

Ali Subaşı bin Memi Vakfı - The Waqf of Ali Subasi b. Memi
وقف سوباشي ابن ممي 150

Habibe bint Ahmed Vakfı - The Waqf of Habibe bt. Ahmed
وقف حبيبة بنت أحمد 153

Ali Çelebi ibn Hacı Cihanşah Vakfı - The Waqf of Ali Chelebi b. Hadji Cihanshah
وقف علي شلبي ابن الحاج جهان شاه 156

Raziye bint Haydar Vakfı - The Waqf of Raziye bt. Haydar
وقف راضية بنت حيدر 159

Mehmed Çavuş bin Süleyman Çavuş Vakfı - The Waqf of Mehmed Çavuş b. Süleyman Çavuş
وقف محمد جاوش ابن سليمان جاوش 162

Sefer Ağa ibn Bâli Kethüda Vakfı - The Waqf of Sefer Agha b. Bali Kethüda
وقف صفر آغا ابن بالي كتخدا 169

Rukiye Hatun bint Sinan Ağa bin Ali Ağa Vakfı - The Waqf of Rukiye Hatun bt. Sinan Agha b. Ali Agha b. Sinan Agha
وقف رقية بنت سنان بك ابن علي بك ابن سنان 176

Hanîfe Hatun ibnet Mustafa Vakfı - The Waqf of Hanîfe Hatun bt. Mustafa
وقف السيدة حنيفة بنت مصطفي 180

Hacı Ahmed Efendi ibn Mehmed Efendi Vakfı - The Waqf of Hadji Ahmed Effendi b. Mehmed Effendi
وقف الحاج السيّد أحمد إبن السيّد محمد 186

Hacı Hüseyin bin Mustafa bin İskender Vakfı - The Waqf of Hadji Huseyin b. Mustafa b. İskender
وقف الحاج حسين ابن مصطفي ابن إسكندر 202

Şeyh Hüseyin Efendi bin Hasan Vakfı - The Waqf of Sheikh Hüseyin Effendi b. Hasan
وقف الشيخ حسين ابن حسن 206

Hacı Mehmed Ağa bin Ahmed Vakfı - The Waqf of Hadji Mehmed Agha b. Ahmed
وقف الحاج محمد آغا ابن احمد 210

Eski Edirne Bostancıbaşısı Sirozî Hacı Mustafa Ağa ibn Mehmed Ağa Vakfı - The Waqf of Edirne's Former Bostancıbaşı Sirozî Hacı Mustafa Agha b. Mehmed Agha
وقف الحاج مصطفي آغا السروزي بوستانجي باشي بأدرنه سابقا 214

İbrahim Ağa bin Nasuh Vakfı - The Waqf of İbrahim Agha b. Nasuh
وقف ابراهيم ابن نصوح 219

Ayşe bint Mustafa Vakfı - The Waqf of Ayse b. Mustafa
وقف عائشة بنت مصطفي 223

Ümmühani bint Mustafa Vakfı - The Waqf of Ümmühani bt. Mustafa
وقف ام خاني ابنت مصطفي 228

Şabanzâde Hasekî Hacı İbrahim Ağa ibn Hacı Mehmed Ağa Vakfı - The Waqf Şabanzâde Hasekî Hadji İbrahim Agha b. Hadji Mehmed Agha
وقف شهواده خاسكي الحلج ابراهيم آغا ابن الحاج محمد 233

Ümmügülsüm bint Mustafa Vakfı - The Waqf of Ummugulsum bt. Mustafa
وقف ام كولثوم بنت مصطفي 239

Ayşe bint Süleyman Efendi Vakfı - The Waqf of Ayşe bt. Suleyman Effendi
وقف عائشة بنت سليمان أفندي 242

Şerife Halime Hatun ibnet Seyyid Hacı İbrahim Ağa Vakfı - The Waqf of Şerife Halime Hatun bt. Seyyid Hadji İbrahim Agha
وقف السيدة شريفة حليمة بنت السيد الحاج ابراهيم آغا 246

Rabia bint Abdülvehhab Vakfı - The Waqf of Rabia bt. Abdulvehhab
وقف رابعة بنت عبد الوهاب 249

Derviş Mehmed bin Ali Vakfı - The Waqf of Dervish Mehmed b. Ali
وقف درويش محمد ابن علي 252

Fatma bint Abdullah Ağa Vakfı - The Waqf of Fatma bt. Abdullah Agha
وقف فاطمة بنت عبد الله آغا 256

Ahmed ibn Abdullah Vakfı - The Waqf of Ahmed b. Abdullah
وقف احمد ابن عبد الله 259

Ali bin Himmet Vakfı - The Waqf of Ali b. Himmet
وقف علي ابن همت 262

Hafız Ümmühani bint Hüseyin Vakfı - The Waqf of Hafiz Ummuhani bt. Huseyin
وقف حافظ ام هاني بنت حسين 265

Ali Dâî bin Abdülmennan Vakfı - The Waqf of Ali Dâî b. Abdülmennan
وقف علي داعي ابن عبد المنان 268

Ayşe bint Abdullah ibn Abdülvehhab Vakfı - The Waqf of Ayşe bt. Abdullah b. Abdülvehhab
وقف عائشة بنت عبد الله ابن عبد الوهاب 271

Mehmed Ağa bin İbrahim Ağa Vakfı - The Waqf of Mehmed Agha b. İbrahim Agha
وقف محمد آغا ابن ابراهيم آغا 274

Ümmügülsüm bint İbrahim Vakfı - The Waqf of Ummugulsum bt. İbrahim
وقف ام كولثوم بنت ابراهيم 298

İstanbul Zaim Üniversitesi Kütüphanesi

Fatma bint Ali Vakfı - The Waqf of Fatma bt. Ali
وقف فاطمة بنت علي 301

Kolaygeleoğlu Hacı Mehmed ibn Ahmed Vakfı - The Waqf of Kolaygeleoglu Hadji Mehmed b. Ahmed
وقف قولايجله أوغاو الحاج محمد ابن احمد 305

Bezzaz Karabet veled-i Kalok Vakfı - The Waqf of Kalok b. Bezzaz (Draper) Karabet
وقف بزاز قارابت ولد قالوق 310

Hatice Hatun bint Hüseyin Vakfı - The Waqf of Hatice Hatun bt. Hüseyin
وقف خديجة خاتون بنت حسين 313

Habibe Hanım ibnet Hacı Mustafa Ağa ibn Mehmed Ağa Vakfı - The Waqf of Habibe bt. Hadji Mustafa Agha b. Mehmed Agha
وقف السيدة حبيبه بنت الحاج مصطفي ابن محمد آغا 317

Ümmügülsüm bint Abdülvehhab Vakfı - The Waqf of Ummugulsum bt. Abdulvehhab
وقف ام كلثوم بنت عبد الوهاب 321

Hüseyin bin Hasan Vakfı - The Waqf of Huseyin b. Hasan
وقف حسين ابن حسن 324

Ayşe Hatun ibnet Şabanzade Hacı Mehmed Ağa ibn Hacı İbrahim Ağa Vakfı - The Waqf of Ayşe Hatun bt. Şabanzade Hacı Mehmed Agha b. Hadji İbrahim Agha
وقف عائشة خاتون ابنت شعبان زاده الحاج محمد آغا ابن الحاج ابراهيم آغا 328

Ayşe bint Mehmed Efendi Vakfı - The Waqf of Ayşe bt. Mehmed Effendi
وقف عائشة بنت محمد أفندي 334

Rukiye Hatun ibnet Hacı Hüseyin Efendi ibn İsmail Vakfı - The Waqf of Rukiye Hatun bt. Hadji Hüseyin Effendi b. İsmail
وقف السيدة رقية بنت الحاج حسين ابن إسماعيل 337

Şeyh Mahmud Efendi ibn Şeyh Mehmed Efendi Vakfı - The Waqf of Sheikh Mahmud Effendi b. Sheikh Mehmed Effendi
وقف الشيخ محمود أفندي بن الشيخ محمد أفندي 340

Vesikalar / 345
1- Mevlânâ Musa bin Yusuf el-Müderris Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08455.00022, v. 117a) / 347
2- Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08437-.00050, v. 55a) / 348
3- Rukiye bint Yusuf Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08444.00031 v. 53a/s.105) / 349
4- Numan ibn Abdi Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08445.00005, v. 75B) / 350
5- Behram Paşa ibn Yusuf Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08450.00001, v. 2a-b) / 351
6- Ayşe bint Abdullah Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08597.00005, v. 14b) / 352
7- Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 353
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 354
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 355
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 356
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 357
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 358
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 359
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 360
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 361
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 362
Gazanfer Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 2105, Sayfa: 230-235, Sıra: 148) / 363
8- Ferahşad bint Abdullah Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08453.00014 v. 42a) / 364
9- Mehlika bint Abdullah Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08453.00016 v. 44b) / 365
10- Ali Bey bin Habil el-Cündî Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08453.00011, v. 37B) / 366
11- Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 215, Sıra: 194) / 367
Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 215, Sıra: 194) / 368
Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 215, Sıra: 194) / 369
Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 215, Sıra: 194) / 370
Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 215, Sıra: 194) / 371
Mahmud Bey bin Abdullah Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 215, Sıra: 194) / 372
12- Hacı Hasan bin Cafer Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08454.00051, v. 58b) / 373
13- Memi bin Bayezid Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08455.00091. v. 22B) / 374
14- Muslihiddin Halife Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08456.00008 v. 170A) / 375
15- Hüsna Hatun Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08456.00017, v. 146A) / 376
16- Mevlânâ Ömer Zencanî Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08457.00025, v. 46b) / 377
17- Hacı Hüseyin bin Üveys Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08457.00028. v. 50b) / 378
18- Rukiye bint Yusuf Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 8457.00029, v. 51b) / 379
19- Siyam bin Mahmud Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08457.00034, v. 57b) / 380

20- Ali Subaşı bin Memi Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 0268457.00039, v. 62A) / 381
21- Habibe bint Ahmed Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08457.00043, v. 68b) / 382
22- Ali Çelebi ibn Hacı Cihanşah Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08457.00066, v. 114b) / 383
23- Raziye bint Haydar Vakfı (Rodoscuk Şer'iyye Sicilleri, 08462.00088, v. 107b) / 384
24- Mehmed Çavuş bin Süleyman Çavuş Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 217, Sıra: 195) / 385
Mehmed Çavuş bin Süleyman Çavuş Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 217, Sıra: 195) / 386
25- Sefer Ağa ibn Bâli Kethüda Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 1-3, Sıra: 1) / 387
Sefer Ağa ibn Bâli Kethüda Vakfı (VGMA, Defter: 732, Sayfa: 1-3, Sıra: 1) / 388
26- Rukiye Hatun bint Sinan Ağa bin Ali Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 990, Sayfa: 68-69, Sıra: 59) / 389
Rukiye Hatun bint Sinan Ağa bin Ali Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 990, Sayfa: 68-69, Sıra: 59) / 390
27- Hanife Hatun ibnet Mustafa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 8639.00018, v. 1b-2b) / 391
Hanife Hatun ibnet Mustafa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 8639.00018, v. 1b-2b) / 392
28- Hacı Ahmed Efendi ibn Mehmed Efendi Vakfı (VGMA, Defter: 737, Sayfa: 155-164, Sıra: 61) / 393
Hacı Ahmed Efendi ibn Mehmed Efendi Vakfı (VGMA, Defter: 737, Sayfa: 155-164, Sıra: 61) / 394
Hacı Ahmed Efendi ibn Mehmed Efendi Vakfı (VGMA, Defter: 737, Sayfa: 155-164, Sıra: 61) / 395
Hacı Ahmed Efendi ibn Mehmed Efendi Vakfı (VGMA, Defter: 737, Sayfa: 155-164, Sıra: 61) / 396
Hacı Ahmed Efendi ibn Mehmed Efendi Vakfı (VGMA, Defter: 737, Sayfa: 155-164, Sıra: 61) / 397
29- Hacı Hüseyin bin Mustafa bin İskender Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08567.00021, v. 65a-b) / 398
Hacı Hüseyin bin Mustafa bin İskender Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08567.00021, v. 65a-b) / 399
30- Şeyh Hüseyin Efendi bin Hasan Vakfı (VGMA, Defter: 624, Sayfa: 348, Sıra: 317) / 400
Şeyh Hüseyin Efendi bin Hasan Vakfı (VGMA, Defter: 624, Sayfa: 348, Sıra: 317) / 401
31- Hacı Mehmed Ağa bin Ahmed Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08579.00015, v. 63B-64A) / 402

32- Eski Edirne Bostancıbaşısı Sirozî Hacı Mustafa Ağa ibn Mehmed Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 628, Sayfa: 487, Sıra: 254) / 403
33- İbrahim Ağa bin Nasuh Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08559.00007, v. 30b-31a) / 404
34- Ayşe bint Mustafa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08559.00003, v. 84b-85a) / 405
35- Ümmühani bint Mustafa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08596.00007, v. 19a-b) / 406
Ümmühani bint Mustafa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08596.00007, v. 19a-b) / 407
36- Şabanzâde Hasekî Hacı İbrahim Ağa ibn Hacı Mehmed Ağa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08603.00005, v. 63b-64b) / 408
Şabanzâde Hasekî Hacı İbrahim Ağa ibn Hacı Mehmed Ağa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08603.00005, v. 63b-64b) / 409
37- Ümmügülsüm bint Mustafa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08594.00001, v. 17b) / 410
38- Ayşe bint Süleyman Efendi Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08596.00003, v. 7b-8a) / 411
39- Şerife Halime Hatun ibnet Seyyid Hacı İbrahim Ağa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08596.00005. v. 13A) / 412
40- Rabia bint Abdülvehhab Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08596.00006, v. 14a) / 413
41- Derviş Mehmed bin Ali Vakfı (Rodoscuk Şer'iyye Sicilleri, 08596.00008, v. 27b-28a) / 414
42- Fatma bint Abdullah Ağa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08596.00010, v. 39a) / 415
43- Ahmed ibn Abdullah Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08559.00003, v. ?) / 416
44- Ali bin Himmet Vakfı (Rodoscuk Şeri'ye Sicilleri, 08596.00011, v. 80a) / 417
45- Hafız Ümmühani bint Hüseyin Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08597.00003, v. 14a) / 418
46- Ali Dâî bin Abdülmennan Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08597.00004. v. 15a) / 419
47- Ayşe bint Abdullah ibn Abdülvehhab Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08597.00005, v. 18B-19a) / 420
48- Mehmed Ağa bin İbrahim Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 626, Sayfa: 704-714, Sıra: 736) / 421
Mehmed Ağa bin İbrahim Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 626, Sayfa: 704-714, Sıra: 736) / 422

Mehmed Ağa bin İbrahim Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 626, Sayfa: 704-714, Sıra: 736) / 423
Mehmed Ağa bin İbrahim Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 626, Sayfa: 704-714, Sıra: 736) / 424
Mehmed Ağa bin İbrahim Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 626, Sayfa: 704-714, Sıra: 736) / 425
Mehmed Ağa bin İbrahim Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 626, Sayfa: 704-714, Sıra: 736) / 426
49- Ümmügülsüm bint İbrahim Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08601.00005, v. 56B-57a) / 427
50- Fatma bint Ali Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08600.00002, v. 48a-b) / 428
Fatma bint Ali Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08600.00002, v. 48a-b) / 429
51- Kolaygeleoğlu Hacı Mehmed ibn Ahmed Vakfı (Rodoscuk Şer'iyye Sicilleri, 08600.00005, v. 51a-51b) / 430
Kolaygeleoğlu Hacı Mehmed ibn Ahmed Vakfı (Rodoscuk Şer'iyye Sicilleri, 08600.00005, v. 51a-51b) / 431
52- Bezzaz Karabet Veled-i Kalok Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08601.00006, v. 57b-58a) / 432
53- Hatice Hatun bint Hüseyin Vakfı (VGMA, Defter: 581/1, Sayfa: 148, Sıra: 161) / 433
Hatice Hatun bint Hüseyin Vakfı (VGMA, Defter: 581/1, Sayfa: 148, Sıra: 161) / 434
54- Habibe Hanım ibnet Hacı Mustafa Ağa ibn Mehmed Ağa Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08601.00007, v. 68B-69a) / 435
55- Ümmügülsüm bint Abdülvehhab Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08601.00008, v. 69B-70a) / 436
56- Hüseyin bin Hasan Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08601.00011, v. 97b-98a) / 437
57- Ayşe Hatun ibnet Şabanzade Hacı Mehmed Ağa ibn Hacı İbrahim Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 626/1, Sayfa: 92-93, Sıra: 110) / 438
Ayşe Hatun ibnet Şabanzade Hacı Mehmed Ağa ibn Hacı İbrahim Ağa Vakfı (VGMA, Defter: 626/1, Sayfa: 92-93, Sıra: 110) / 439
58- Ayşe bint Mehmed Efendi Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08633.00011, v. 40a-b) / 440
Ayşe bint Mehmed Efendi Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08633.00011, v. 40a-b) / 441
59- Rukiye Hatun ibnet Hacı Hüseyin Efendi ibn İsmail Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08606.00001, v. 49a-b) / 442
Rukiye Hatun ibnet Hacı Hüseyin Efendi ibn İsmail Vakfı (Rodosçuk Şer'iyye Sicilleri, 08606.00001, v. 49a-b) / 443

60- Şeyh Mahmud Efendi ibn Şeyh Mehmed Efendi Vakfı (Rodoscuk Şer'iyye Sicilleri, 08606.00005, v. 67a-b) / 444
Şeyh Mahmud Efendi ibn Şeyh Mehmed Efendi Vakfı (Rodoscuk Şer'iyye Sicilleri, 08606.00005, v. 67a-b) / 445

İndeks / 447

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi